

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

Wife & Daughter of Isiah

1. Kingdom of Judah

Name	Years as king	Additional info
Rehavam	928-911 BCE	Son of Shlomo and Na'ama the Amonite
Aviya/ Aviyam	911-908 BCE	Son of Rehavam and Ma'acha (?)
Asa	908-867 BCE	Son of Aviya and Ma'acha (?)
Yehoshafat	867-846 BCE	Son of Asa and Azuva daughter of Shalchi
Yehoram/ Yoram	846-843 BCE	Son of Yehoshafat married Atalya father of Yehosheva and Achazya
Achazya	843-842 BCE	Son of Yehoram and Atalya married to Tzivya of Be'er Sheve
Atalya	842-836 BCE	Daughter of Izevel and Achav married to Yoram mother of Achazya grandmother of Yoash
Yoash/ Yehoash	836-798 BCE	Son of Achazya and Tzivya
Amatzya	798-769 BCE	Son of Yoash and Yehoeden
Uziya/ Uziyahu	769-733 BCE	Son of Amatzya and Yechalya
Yotam	758-743 BCE	Son of Uziya and Yerush daughter of tzadok
Achaz	733-727 BCE	Son of Yotam and Aviay (?)
Chizkiyah/u	727-698 BCE	Son of Achaz and Aviya daughter of Zecharyah married Cheftzivah
Menashe	698-642 BCE	Son of Chizkiya and Chftzivah married Meshalemet daughter of Charutz
Amon	641-640 BCE	Son of Menashe and Meshalemet married Yedidah daughter of Adaya of Batzkat
Yoshiyah/u	639-609 BCE	Son of Amon and Yedidah married Chamutal daughter of Yermiyahu and Zvidah daughter of Pedaya
Yehoachaz/Yoach	609 BCE	Son of Yoshiyahu and Chamutal
Yehoyakim	608-598 BCE	Son of Yoshiyahu and Zevudah married Nechoshta daughter of Elnatan
Yehoyachin	597 BCE	Son of Yehoyachin and Nechoshta
Tzidkiya/u	596-586 BCE	Son of Yoshiahu and Chamutal brother of Yoachaz and uncle of Yehoyach

2. מגילה י, ע"ב

"אמר רבי לוי מסורת בידינו מאבותינו אמוץ ואמציה אחים היו"

3. ישעיה ז, יג-יד

" ויאמר, שמעו-נא בית דוד: המעט מכם הלאות אנשים, כי תלאו גם את-אֶלְהֵי . לכן יתן אֶדְנִי הוּא, לְכֶם--אוֹת: הִנֵּה העלמה, הרה וילדת בן, וקראת שמו, עמנו אל ."

"Listen, House of David," [Isaiah] retorted, "is it not enough for you to treat men as helpless that you also treat my God as helpless? Assuredly, my Lord will give you a sign of His own accord! Look, the young woman is with child and about to give birth to a son. Let her name him Immanuel."

ישעיה ח, ג

" ואקרב, אל-הנביאה, ונפטר; ונתלד בן; ויאמר יהוה, אלי, קרא שמו, מהר שלל חש בז ."

I was intimate with the prophetess, and she conceived and bore a son; and the LORD said to me, "Name him Maher-shalal-hash-baz."

4. רד"ק ישעיה ז, יד" והעלמה הזאת היא אשת הנביא..."

"אבן עזרא: " והנביאה אשת הנביא, ונקראה כן בעבור שבעלה נביא, או גם היא היתה נביאה: " רש"י: " ולא מצינו אשת נביא שנקראה נביאה א"כ התנבאה"

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

5. **אבן עזרא ישעיה ז, יד**
 " וידענו כי הקטן בשנים יקרא נער והנקבה נערה, גם כן עלמה והזכר עלם,"
מצודת ציון ישעיה ז, יד
 "העלמה כן תקרא הרכה בשנים"
6. **רד"ק ישעיה ז, יד**
 " והיה מנהגם כי האמות היו קוראות שם לבניהן"
7. **מלבי"ם ישעיה ז, יד**
 "יצויר שהיה בחודש התשיעי להריונה"
8. **רש"י ישעיה ז, יד**
 " ויש פותרין שזה האות שעלמה היתה ואינה ראויה לולד"
9. **דעת מקרא, ישעיה, מבוא עמ' 6 הערה 6**
 " שנולדה חפצי בה כשהיה ישעיהו בן שמונים או תשעים שנה"
10. **ישעיה סב, ד**
 " לא יאמר לך עוד עזובה ולא רצך לא יאמר עוד שממה כי לך יקרא חפצי-בה...כי חפץ ה' בך..."
 Nevermore shall you be called "Forsaken," Nor shall your land be called "Desolate"; But you shall be called "I delight in her," And your land "Espoused." For the LORD takes delight in you, And your land shall be espoused.
11. **ישעיה לח א-ו**
 " א בימים ההם, חלה חזקיהו למות; ויבוא אליו ישעיהו בן-אמוץ הנביא, ויאמר אליו כה-אמר יהוה צו לבייתך--כי מת אתה, ולא תחיה. ב. ויסב חזקיהו פניו, אל-הקיר; ויתפלל, אל-יהוה. ג. ויאמר, אנה יהוה זכר-נא את אשר התהלכתי לפניך בְּאֶמְת ובלב שלם, והטוב בעיניך, עשיתי; ויבך חזקיהו, בכי גדול. {ס} ד ויהי, דבר-יהוה, אל-ישעיהו, לאמר. ה. הלוך ואמרת אל-חזקיהו, כה-אמר יהוה אלהי דוד אביך, שמעתי את-תפלתך, ראיתי את-דמעתך; הנני יוסף על-ימך, חמש עשרה שנה. ו. ומכף מלך-אשור אצילך, ואת העיר הזאת; וגנותי, על-העיר הזאת."
- 1 Oh, disloyal sons! —declares the LORD— Making plans Against My wishes, Weaving schemes Against My will, Thereby piling Guilt on guilt— 2 Who set out to go down to Egypt Without asking Me, To seek refuge with Pharaoh, To seek shelter under the protection of Egypt. 3 The refuge with Pharaoh shall result in your shame; The shelter under Egypt's protection, in your chagrin. 4 Though his officers are present in Zoan, And his messengers reach as far as Hanes, 5 They all shall come to shame Because of a people that does not avail them, That is of no help or avail, But [brings] only chagrin and disgrace. 6 The "Beasts of the Negeb" Pronouncement. Through a land of distress and hardship, Of lion and roaring king-beast, Of viper and flying seraph, They convey their wealth on the backs of asses, Their treasures on camels' humps, To a people of no avail.
12. **בבלי ברכות י ע"א**
 " מה עשה הקב"ה הביא יסורים על חזקיהו ואמר לו לישעיהו לך ובקר את החולה שנאמר (מלכים ב כ, א) בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר ה' (צבאות) צו לבייתך כי מת אתה ולא תחיה וגו' מאי כי מת אתה ולא תחיה מת אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא אמר ליה מאי כולי האי אמר ליה משום דלא עסקת בפריה ורביה א"ל משום דחזאי לי ברוח הקדש דנפקי מינאי בנין דלא מעלו א"ל בהדי כבשי דרחמנא למה לך מאי דמפקדת איבעי לך למעבד ומה דניחא קמיה קודשא בריך הוא לעביד אמר ליה השתא הב לי ברתך אפשר דגרמא זכותא דידי וידיך ונפקי מינאי בנין דמעלו א"ל כבר נגזרה עליך גזירה א"ל בן אמוץ כלה נבואתך וצא כך מקובלני מבית אבי אבא אפי' חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים"
- What did the Holy One, Blessed be He, do to effect compromise between Hezekiah and Isaiah? He brought the suffering of illness upon Hezekiah and told Isaiah: Go and visit the sick. Isaiah did as God instructed, as it is stated: "In those days Hezekiah became deathly ill, and Isaiah ben Amoz the prophet came and said to**

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

him: Thus says the Lord of Hosts: Set your house in order, for you will die and you will not live” (Isaiah 38:1). This seems redundant; **what is the meaning of you will die and you will not live?** This repetition means: **You will die in this world, and you will not live**, you will have no share, in the **World-to-Come**. Hezekiah said to him: **What is all of this?** For what transgression am I being punished? Isaiah said to him: **Because you did not marry and engage in procreation**. Hezekiah apologized and said: I had no children **because I envisaged through divine inspiration that the children that emerge from me will not be virtuous**. Hezekiah meant that he had seen that his children were destined to be evil. In fact, his son Menashe sinned extensively, and he thought it preferable to have no children at all. Isaiah said to him: **Why do you involve yourself with the secrets of the Holy One, Blessed be He? That which you have been commanded**, the mitzva of procreation, **you are required to perform, and that which is acceptable** in the eyes of **the Holy One, Blessed be He, let Him perform**, as He has so decided. Hezekiah said to Isaiah: **Now give me your daughter** as my wife; **perhaps my merit and your merit will cause virtuous children to emerge from me**. Isaiah said to him: **The decree has already been decreed against you** and this judgment cannot be changed. Hezekiah said to him: **Son of Amoz, cease your prophecy and leave**. As long as the prophet spoke as God’s emissary, Hezekiah was obligated to listen to him. He was not, however, obligated to accept Isaiah’s personal opinion that there was no possibility for mercy and healing. Hezekiah continued: **I have received a tradition from the house of my father’s father**, from King David, the founding father of the dynasty of kings of Judea: **Even if a sharp sword rests upon a person’s neck, he should not prevent himself from praying for mercy**. One may still hold out hope that his prayers will be answered, as was David himself when he saw the Angel of Destruction, but nonetheless prayed for mercy and his prayers were answered.

13. ישעיה לט, ב, ה-ז

" ב וישמח עליהם, חזקיהו, ויראם את-בית נכתה את-הכסף ואת-הזהב ואת-הבשמים ואת השמן הטוב ואת כל-בית כליו, ואת כל-אשר נמצא באצרותיו: לא-היה דבר, אשר לא-הראם חזקיהו בביתו--ובכל-ממשלתו ... ה ויאמר ישעיהו, אל-חזקיהו: שמע, דבר-יהוה צבאות ו. הנה, ימים באים, ונשא כל-אשר בביתך ואשר אצרו אבותיך עד-היום הזה, בכל: לא-יותר דבר, אמר יהוה ז. ומבניך אשר יצאו ממך, אשר תוליד--יקחו; והיו, סריסים, בהיכל, מלך בבל."

Hezekiah was pleased by their coming, and he showed them his treasure house—the silver, the gold, the spices, and the fragrant oil—and all his armory, and everything that was to be found in his storehouses. There was nothing in his palace or in all his realm that Hezekiah did not show them....Then Isaiah said to Hezekiah, “Hear the word of the LORD of Hosts: A time is coming when everything in your palace, which your ancestors have stored up to this day, will be carried off to Babylon; nothing will be left behind, said the LORD. And some of your sons, your own issue, whom you will have fathered, will be taken to serve as eunuchs in the palace of the king of Babylon.”

14. סנהדרין קד ע"א

" וישמח עליהם חזקיהו ויראם את (כל) בית נכתה את הכסף ואת הזהב ואת הבשמים ואת השמן הטוב וגו' אמר רב מאי בית נכתה אשתו השקתה עליהם "

רש"י: " אשתו השקתה עליהם - היא עצמה מוזגת להם "

With regard to the verse: **“And Hezekiah was glad of them, and showed them his treasury [beit nekhoto], the silver and the gold, and the spices and the precious ointment” (Isaiah 39:2)**, Rav says: **What is the meaning of *beit nekhoto*?** It means that **his wife**, who typically did not appear before strangers for reasons of modesty, **poured drinks for them**.

15. ברכות י, ע"א, הגהות הב"ח

" נתן לו ישעיהו את בתו ויצא ממנו מנשה ורבשקה. יום אחד הרכיבם [חזקיהו] על כתפיו והביאם לבית המדרש, אמר אחד מהם: ראשו של אבא טוב לצלות עליו דגים קטנים, אמר השני: ראשו של אבא טוב להקריב עליו לעבודה זרה. חבטם בקרקע, מנשה נשאר חי ורבשקה מת"

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

16. סנהדרין קג, ע"ב

" וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר מלא את ירושלים פה לפה לבד מחטאתו אשר החטיא את יהודה לעשות הרע בעיני ה' הכא תרגימו שהרג ישעיה במערבא אמרי שעשה צלם משאוי אלף בני אדם ובכל יום ויום הורג (את) כולם .... מנשה בא על אחותו "

It is stated: "And Manasseh shed a great deal of innocent blood, until he filled Jerusalem from one end to another [*peh lafeh*], beside his sin that he made Judea sin, to do evil in the eyes of the Lord" (II Kings 21:16). Here, in Babylonia, they interpret the verse to mean that he killed the prophet Isaiah (see *Yevamot* 49b). In the West, Eretz Yisrael, they say that Manasseh crafted an idol so large that it was a burden requiring one thousand people to carry it, and each and every day he would require them to carry it, which would kill all of them...Manasseh exploited that pronouncement and engaged in sexual intercourse with his sister.

17. יבמות מט, ע"ב

" תני שמעון בן עזאי אומר מצאתי מגלת יוחסין בירושלים וכתוב בה ... מנשה הרג את ישעיה אמר רבא מידן דיינייה וקטליה אמר ליה משה רבך אמר (שמות לג, כ) כי לא יראני האדם וחי ואת אמרת (ישעיהו ו, א) ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא משה רבך אמר (דברים ד, ז) מי כה' אלהינו בכל קראנו אליו ואת אמרת (ישעיהו נה, ו) דרשו ה' בהמצאו משה רבך אמר (שמות כג, כו) את מספר ימך אמלא ואת אמרת (מלכים ב כ, ו) והוספתי על ימך חמש עשרה שנה אמר ישעיה ידענא ביה דלא מקבל מה דאימא ליה ואי אימא ליה אישויה מזיד אמר שם איבלע בארזא אתיוה לארזא ונסרוה כי מטא להדי פומא נח נפשיה משום דאמר (ישעיהו ו, ה) ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב"

The mishna states: **Rabbi Shimon ben Azzai said:** I found a scroll recording people's lineages. The Gemara cites an expanded version of the contents of the scroll. **It is taught** in a *baraita* that **Rabbi Shimon ben Azzai said: I found a scroll** recording people's lineages, in Jerusalem, and it was written in it that so-and-so is a *mamzer* from an adulterous union with a married woman. And it was also written in it: **The teachings of Rabbi Eliezer ben Ya'akov measure only a kav but are clean and accurate, and so the halakha is decided in accordance with his opinions. And it was written in it: Manasseh, king of Israel, killed Isaiah the prophet.** The Gemara expands on the events surrounding Isaiah's death: **Rava said:** Manasseh **judged him** as a false witness for issuing statements contradicting the Torah **and only then killed him.** Manasseh **said to Isaiah: Moses your master said** in the Torah: "And He said: You cannot see My face, **for man cannot see Me and live**" ([Exodus 33:20](#)), and yet you said: "I saw the Lord sitting upon a high and lofty throne" ([Isaiah 6:1](#)). **Moses your master said:** "For **which** great nation is there, that has God so near to it, as the Lord our God is, whenever we call upon Him?" ([Deuteronomy 4:7](#)), and yet you said: "Seek the Lord while He may be found, call upon Him while He is near" ([Isaiah 55:6](#)), which implies that God is not always near. **Moses your master said:** "I will fulfill the number of your days" ([Exodus 23:26](#)), which implies that each individual has a preordained allotted lifespan that he cannot outlive, and yet you said in a prophecy to King Hezekiah: "And I will add to your days, fifteen years" (II Kings 20:6). **Isaiah said to himself: I know him, i.e., Manasseh, that he will not accept whatever explanation that I will say to him** to resolve my prophecies with the words of the Torah. **And even if I say it to him, I will make him into an intentional transgressor** since he will kill me anyway. Therefore, in order to escape, he uttered a divine name and was swallowed within a cedar tree. Manasseh's servants brought the cedar tree and sawed through it in order to kill him. **When the saw reached to where his mouth was, Isaiah died.** He died specifically as this point due to that which he said: "In the midst of a people of unclean lips, I dwell" ([Isaiah 6:5](#)). He was punished for referring to the Jewish people in a derogatory manner.

18. דברי הימים ב, לג, יא - טז

" יא וַיָּבֵא יְהוָה עֲלֵיהֶם, אֶת-שָׂרֵי הַצָּבָא אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אֲשׁוּר, וַיִּלְכְּדוּ אֶת-מִנְשֵׁה, בְּחַחִים; וַיֹּאסְרוּהוּ, בְּנִחְשָׁתַיִם, וַיִּזְלִיכוּהוּ, בְּכֶלֶה. יב וַיִּכְרְצוּ לוֹ--חֵלֶה, אֶת-פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו; וַיִּכְנַע מְאֹד, מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו. יג וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו, וַיַּעֲתֶר לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ, וַיִּשְׁיבֵהוּ יְרוּשָׁלַם, לְמִלְכוּתוֹ; וַיַּדַּע מִנְשֵׁה, כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים. יד וְאַחֲרֵי-כֵן בָּנָה חֹמָה חִיצוֹנָה לְעִיר-דָּוִד מִעַרְבָה לְגִחוּן

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

בַּנְחַל וְלִבּוֹא בְּשַׁעַר הַדְּגַיִם, וְסָבַב לְעַפְלָה, וַיִּגְבִּיהָהּ, מְאֹד; וַיִּשֶׁם שְׂרֵי-חַיִּל בְּכָל-הָעָרִים הַבְּצֻרוֹת, בִּיהוּדָה. טו וַיִּסֶר אֶת-אֱלֹהֵי הַנֶּכֶר וְאֶת-הַסְּמֶל, מִבֵּית יְהוָה, וְכָל-הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר בָּנָה בְּהַר בֵּית-יְהוָה, וּבִירוּשָׁלַם; וַיִּשְׁלַח, חוּצָה לְעִיר. טז וַיִּכַּן (וַיִּבֶן), אֶת-מִזְבַּח יְהוָה, וַיִּזְבַּח עָלָיו, זִבְחֵי שְׁלָמִים וְתוֹדָה; וַיֹּאמֶר, לַיהוָה, לְעַבּוֹד, אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל."

11 so the LORD brought against them the officers of the army of the king of Assyria, who took Manasseh captive in manacles, bound him in fetters, and led him off to Babylon.12 In his distress, he entreated the LORD his God and humbled himself greatly before the God of his fathers. 13 He prayed to Him, and He granted his prayer, heard his plea, and returned him to Jerusalem to his kingdom. Then Manasseh knew that the LORD alone was God. 14 Afterward he built the outer wall of the City of David west of Gihon in the wadi on the way to the Fish Gate, and it encircled Ophel; he raised it very high. He also placed army officers in all the fortified towns of Judah. 15 He removed the foreign gods and the image from the House of the LORD, as well as all the altars that he had built on the Mount of the House of the LORD and in Jerusalem, and dumped them outside the city. 16 He rebuilt the altar of the LORD and offered on it sacrifices of well-being and thanksgiving, and commanded the people of Judah to worship the LORD God of Israel.